

Sygn. akt INs 347/18

POSTANOWIENIE

Dnia 10 stycznia 2019 roku

Sąd Okręgowy w Świdnicy Wydział I Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Jerzy Habaj

Sędziowie: SSO Arkadiusz Marcia, SSR (del.) Bogusław Glinka

Protokolant : Sylwia Jurkowska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 10 stycznia 2019 roku w Ś.

protestu wyborczego **Pełnomocnika Wyborczego Komitetu Wyborczego Wyborców M. F.**

przy udziale **Komisarza Wyborczego w W., Przewodniczącej Obwodowej Komisji Wyborczej nr(...)do spraw przeprowadzenia głosowania w S. oraz Przewodniczącej Obwodowej Komisji Wyborczej nr (...)do spraw ustalenia wyników głosowania w S.**

o stwierdzenie nieważności wyboru radnego

postanawia:

protest oddalić.

UZASADNIENIE

A. D. działając jako pełnomocnik wyborczy Komitetu Wyborczego Wyborców M. F. wniósł protest wyborczy przeciwko ważności wyborów do Rady Miejskiej w S. w okręgu wyborczym nr (...) (...) przeprowadzonych w dniu 21 października 2018 r. Wnioskodawca wskazał, iż przy przeprowadzaniu wyborów samorządowych doszło do naruszenia przepisów kodeksy wyborczego dotyczących ustalenia wyników głosowania, tj. naruszenia art. 439 i art. 440 Kodeksu wyborczego poprzez wydanie nieważnych kart do głosowania oraz nieprawidłowe przeprowadzenie głosowania, a także naruszenia art. 441 kodeksu wyborczego poprzez nieprawidłowe ustalenie wyników głosowania na kandydatów do Rady Miejskiej w S.. Według wnioskodawcy wskazane uchybienia miały wpływ na wynik wyborów w okręgu wyborczym nr (...). Jednocześnie wniósł, aby Sąd w przy w przypadku stwierdzenia wpływu wskazanych nieprawidłowości na wynik wyborów, a także w przypadku, gdyby okazało się, że wyniki wyborów zostały źle ustalone przez komisję wyborczą, zarządził ponowne ustalenie wyników głosowania w okręgach wyborczych, których protest dotyczy. Ponadto wniósł, aby Sąd w przypadku stwierdzenia, iż naruszenia dotyczyły głosowania, nakazał powtórzenie głosowania w obwodzie nr (...).

Uzasadniając swoje stanowisko wskazywał, iż w dniu wyborów doszło do nieprawidłowości w działaniu Obwodowej Komisji Wyborczej nr (...) w S., bowiem wyborcom zostały wydane nieważne karty do głosowania. Zdaniem wnioskodawcy karty do głosowania w ilości ok. 10 sztuk nie zawierały pieczęci urzędowej. Kolejnym naruszeniem przepisów kodeksu wyborczego miało być działanie Obwodowej Komisji Wyborczej nr(...) w S. polegające na nieprawidłowym wydaniu kart do głosowania w okręgu wyborczym nr(...) mieszkańcom uczestniczącym w wyborach z okręgu wyborczego nr (...) i wadliwego przeprowadzenia głosowania na kandydatów do Rady Miejskiej w S. z okręgu, w którym nie kandydowali. Według wnioskodawcy jeden z członków komisji na skutek omyłki lub też świadomie wydał ok. 12 kart do głosowania mieszkańcom S. uczestniczącym w głosowaniu dla niewłaściwych okręgów wyborczych. W

wyniku powyższego mogło dojść do nieprawidłowego oddania głosów, co miało wpływ na wyniki wyborów w okręgach wyborczych nr (...).

Na rozprawie w dniu 10 stycznia 2019 r. wnioskodawca cofnął zarzuty zawarte w pkt 1 protestu dotyczące wydania nieważnych kart do głosowania na kandydatów do Rady Miejskiej w S.. Ponadto cofnął zgłoszony w proteście wniosek dowodowy z zeznań świadków, gdyż okoliczności, na które mieli oni zeznawać zostały ujawnione w złożonej wcześniej do akt przez uczestnika postępowania notatce (oświadczeniu) Obwodowej Komisji Wyborczej nr (...)w S..

Uczestnik postępowania - Komisarz Wyborczy w W. I D. P. w odpowiedzi na protest wniósł o jego oddalenie.

W uzasadnieniu wskazał, iż zarzuty protestu nie mają pokrycia w dokumentach, a w szczególności w protokołach wyników głosowania w obwodach na listy kandydatów na radnego w obwodzie nr (...). Wskazał, że w okręgu wyborczym nr(...) wydano 211 kart do głosowania i tyle samo wyjęto z urny, wszystkie karty były ważne, oddano natomiast 5 głosów nieważnych. W okręgu wyborczym nr (...)wydano 260 kart do głosowania i tyle samo wyjęto z urny, wszystkie karty były ważne, a 1 z oddanych głosów był nieważny. W okręgu wyborczym nr (...) natomiast wydano 154 karty do głosowania i tyle samo wyjęto z urny, wszystkie z nich były ważne, zostały oddane natomiast 4 głosy nieważne. Wobec powyższego zdaniem uczestnika brak jest podstaw do twierdzenia, że wydano około 10 kart do głosowania niezawierających pieczęci urzędowej, gdyż takie karty musiałyby zostać przez członków komisji uznane za nieważne. Uczestnik podniósł ponadto, że w analizowanych protokołach nie ma potwierdzenia, iż w okręgu wyborczym nr(...)wydano karty do głosowania wyborcom uprawnionym do głosowania w okręgu nr (...) i okręgu nr (...) i wadliwego przeprowadzenia głosowania na kandydatów do Rady Miejskiej w S. z okręgu, w którym nie kandydowali. Przyznał okoliczność, iż w notatce (oświadczeniu) Obwodowej Komisji Wyborczej nr (...) w S. z dnia 21 października 2018 r. wskazano na niezgodność 12 kart do Rady Miejskiej w S.. W okręgu(...) powinno zostać 85 kart nie wykorzystanych, a z wycień wychodzi, że takich kart jest 73. W okręgu nr (...) liczba niewykorzystanych kart wynosi 106, a z wycień wychodzi, iż jest ich 118. Zaistniała zatem możliwość zamiany kart przy wydawaniu lub niepoprawnego spakowania w drukarni. Zdaniem uczestnika wnioskodawca nie wykazał, aby doszło do zamiany kart między okręgami. Podał, iż do (...) Delegatury Krajowego Biura Wyborczego nie wpłynęła żadna skarga wyborców w tym zakresie. Podczas dyżuru Komisarza oraz pracowników Delegatury w dniu wyborów żaden wyborca, ani członek Komisji nie sygnalizował nieprawidłowości w wydaniu kart do głosowania. W ocenie uczestnika zaistniała sytuacja została spowodowana pomyłką na etapie pakowania i określania liczby kart w drukarni. Podkreślił, iż żaden z 9 członków Obwodowej Komisji Wyborczej ds. ustalenia wyników głosowania w analizowanych trzech okręgach wyborczych nie wniósł uwag ani zastrzeżeń do protokołów, podobnie jak mężowie zaufania.

Uczestniczka postępowania - Przewodnicząca Obwodowej Komisji Wyborczej nr (...) E. D. T. P. na rozprawie w dniu 10 stycznia 2018 r. wniosła o oddalenie protestu wyborczego.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 21 października 2018 r. zostały przeprowadzone wybory do jednostek samorządu terytorialnego, w tym w obwodzie nr (...)w S. obejmującego swoim zasięgiem między innymi okręgi wyborcze nr (...) oraz nr (...). Komitet Wyborczy Wyborców M. F., w imieniu którego pełnomocnik wyborczy A. D. wniósł przedmiotowy protest, wystawił we wskazanych okręgach kandydatów na radnych.

bezsporne

W okręgu wyborczym nr (...)w obwodzie nr (...) głosowanie rozpoczęto o godz. 7.00 i trwało bez przerwy do godz. 21.00. Wydano 211 kart do głosowania i tyle samo wyjęto z urny. Wszystkie karty były ważne. Oddano 206 głosów ważnych i 5 głosów nieważnych. Protokół głosowania został podpisany przez wszystkich członków komisji.

Dowód:

- Obwieszczenie Komisarza Wyborczego we W. I z dnia 25 października 2018 r. (k. 7-17),

- dane o wynikach wyborów ze strony (...) w obwodzie nr(...) (k. 18-20),

- protokół ustalenia wyników głosowania w okręgu wyborczym nr (...) w obwodzie nr 4 (k. 31-32).

W okręgu wyborczym nr (...) w obwodzie nr (...) głosowanie rozpoczęło o godz. 7.00 i trwało bez przerwy do godz. 21.00. Wydano 154 karty do głosowania i tyle samo wyjęto z urny. Wszystkie karty były ważne. Oddano 150 głosów ważnych i 4 głosy nieważne. Protokół głosowania został podpisany przez wszystkich członków komisji.

Dowód:

- Obwieszczenie Komisarza Wyborczego we W. I z dnia 25 października 2018 r. (k. 7-17),

- dane o wynikach wyborów ze strony (...) w obwodzie(...) (k. 21-30),

- protokół ustalenia wyników głosowania w okręgu wyborczym nr (...) w obwodzie nr 4 (k. 33-34).

W okręgu wyborczym nr (...) w obwodzie nr (...) głosowanie rozpoczęło o godz. 7.00 i trwało bez przerwy do godz. 21.00. Wydano 260 karty do głosowania i tyle samo wyjęto z urny. Wszystkie karty były ważne. Oddano 259 głosów ważnych, a 1 głos był nieważny. Protokół głosowania został podpisany przez wszystkich członków komisji.

Dowód:

- Obwieszczenie Komisarza Wyborczego we W. I z dnia 25 października 2018 r. (k. 7-17),

- protokół ustalenia wyników głosowania w okręgu wyborczym nr (...) w obwodzie(...) (k. 35-36),

- dane o wynikach wyborów ze strony (...) w obwodzie (...) (k. 37-39).

Obwodowa Komisja Wyborcza nr (...) w S. w trakcie liczenia kart wyborczych w okręgu (...) i okręgu (...) (po zakończeniu głosowania) stwierdziła niezgodność 12 niewykorzystanych kart do głosowania do Rady Miejskiej w S.. W okręgu (...) powinno pozostać 85 niewykorzystanych kart do głosowania, podczas gdy po zliczeniu ustalono, że jest ich 73. W okręgu (...) natomiast powinno pozostać 106 niewykorzystanych kart do głosowania, a ustalono, że ich liczba wynosi 118. Jako możliwą przyczynę niezgodności kart niewykorzystanych wskazano nieprawidłowe wydanie lub nieprawidłowe spakowanie w drukarni. Na okoliczność niezgodności kart niewykorzystanych w okręgach nr (...) Obwodowa Komisja Wyborcza nr (...) sporządziła w dniu 21 października 2018 r. (...). Oświadczenie podpisali wszyscy członkowie Komisji do spraw przeprowadzenia głosowania i Komisji do spraw ustalenia wyników głosowania. Rozbieżności między liczbą kart otrzymanych przez Komisję ds. spraw przeprowadzenia głosowania i kart niewykorzystanych nie ujęto w protokołach z ustalenia wyników głosowania w okręgach nr (...)

Dowód:

- oświadczenie Obwodowej Komisji Wyborczej nr(...) z 21.10.2018 r.

- protokół ustalenia wyników głosowania w okręgu wyborczym nr (...) (k. 33-36)

W dniu wyborów w czasie dyżuru Komisarza Wyborczego oraz pracowników Krajowego Biura Wyborczego Delegatury w W. żaden wyborca, ani członek Obwodowej Komisji Wyborczej nr(...) w S. nie sygnalizował nieprawidłowości w wydaniu kart do głosowania. (uznane za przyznane)

Protokoły wyników głosowania w obwodzie nr(...)w okręgach nr (...) zostały podpisane przez wszystkich członków Obwodowej Komisji Wyborczej ds. ustalenia wyników głosowania, bez zgłaszania uwag ani zastrzeżeń do protokołów. Również mężowie zaufania nie zgłaszali nieprawidłowości.

Dowód:

- protokół ustalenia wyników głosowania w okręgu wyborczym nr (...) w obwodzie nr 4 (k. 31-32),
- protokół ustalenia wyników głosowania w okręgu wyborczym nr (...) w obwodzie nr 4(k. 33-34),
- protokół ustalenia wyników głosowania w okręgu wyborczym nr (...) w obwodzie nr 4 (k. 35-36).

Sąd zważył co następuje:

Zgodnie z art. 394 ustawy z 5 stycznia 2011 roku Kodeks wyborczy (Dz.U. z 2011 roku Nr 21, poz. 112 ze zm.) Sąd okręgowy rozpoznając protesty wyborcze rozstrzyga o ważności wyborów oraz o ważności wyboru radnego, jeżeli okoliczności stanowiące podstawę protestu miały wpływ na wyniki wyborów.

Protest wyborczy przeciwko ważności wyborów został uregulowany w art. 392 § 1 kodeksu wyborczego, zgodnie z którym protest wyborczy wnosi się na piśmie do właściwego sądu okręgowego za pośrednictwem właściwego sądu rejonowego, w terminie 14 dni od dnia podania do publicznej wiadomości przez komisarza wyborczego, w trybie określonym w art.168 § 1 wyników wyborów na obszarze województwa.

Podstawy wniesienia protestu określa art. 82 kodeksu wyborczego, który stanowi, iż przeciwko ważności wyborów, ważności wyborów w okręgu lub wyborowi określonej osoby może być wniesiony protest z powodu:

- 1) dopuszczenia się przestępstwa przeciwko wyborom, określonego w rozdziale XXXI Kodeksu karnego, mającego wpływ na przebieg głosowania, ustalenia wyników głosowania lub wyników wyborów lub
- 2) naruszenia przepisów kodeksu dotyczących głosowania, ustalenia wyników głosowania lub wyników wyborów, mającego wpływ na wynik wyborów.

Analiza treści protestu wyborczego złożonego przez A. D. nie pozostawia żadnych wątpliwości, iż podstawą protestu wnioskodawca uczynił art. 82 § 1 pkt 2 Kodeksu wyborczego, wskazując naruszenie art. 439, art. 440 i art. 441 kodeksu wyborczego.

Uwzględnienie żądań wnioskodawcy, a w konsekwencji unieważnienie wyborów samorządowych przeprowadzonych w dniu 21 października 2018 r. do Rady Miejskiej w S. (obwód nr (...)), uzależnione było od łącznego spełnienia dwóch przesłanek, a więc stwierdzenia:

- zaistnienia okoliczności stanowiące podstawę protestu, a więc naruszenie przepisów kodeksu dotyczących głosowania, ustalenia wyników głosowania lub wyników wyborów,
- wpływu wskazanych naruszeń na ustalenie wyników głosowania lub wyników wyborów.

W pierwszej kolejności należy wskazać, że powołane w proteście przepisy art. 439 i 440 kodeksu wyborczego nie mają żadnego związku z zarzucenymi naruszeniami, ani wpływu na ustalenie wyników głosowania i wynik wyborów. Art. 439 kodeksu dotyczy sposobu głosowania na radnych w gminach liczących do (...) mieszkańców (czyli w okręgach jednomandatowych) poprzez postawienie znaku (...) przy nazwisku określonego kandydata oraz przyczyny uznania głosu za nieważny, z zarzuty protestu nie dotyczyły sposobu głosowania, czy nieważności głosu uregulowanego w tym przepisie. Z kolei art. 440 dotyczy sposobu głosowania w gminach powyżej (...) mieszkańców, co nie dotyczy wyborów do Rady Gminy S.. Natomiast art. 441 stanowi, że na podstawie protokołów otrzymanych od obwodowych komisji wyborczych ds. ustalenia wyników głosowania w obwodzie gminna komisja wyborcza ustala wyniki głosowania i wyniki wyborów do rady gminy odrębnie dla każdego okręgu wyborczego.

Obowiązek wykazania (udowodnienia) podnoszonych w proteście okoliczności spoczywa - zgodnie z ogólną regułą dowodową wyrażoną w art. 6 kc - na wnoszącym protest wnioskodawcy, jako na osobie, która z danego faktu wywodzi skutki prawne. Sąd nie prowadzi postępowania dowodowego z urzędu, gdyż skutkowałoby to naruszeniem zasady równego traktowania wszystkich uczestników postępowania.

Sąd oddalił wniosek o przesłuchanie w charakterze świadka Przewodniczącego Obwodowej Komisji Wyborczej ds. przeprowadzenia głosowania, ponieważ przewodniczący tej Komisji, jest z mocy art. 393 § 1 kodeksu wyborczego uczestnikiem postępowania, co wyklucza przesłuchanie danej osoby w charakterze świadka. W związku, iż wnioskodawca na rozprawie cofnął wniosek dowodowy z zeznań pozostałych świadków, Sąd rozpoznając przedmiotową sprawę oparł się na złożonych przez strony dokumentach, tj. protokołach wyników głosowania opublikowanych na stronie Internetowej (...), protokołach wyników głosowania, a także notatce (oświadczeniu) Obwodowej Komisji Wyborczej nr (...) w S. z dnia 21 października 2018 r. Protest podlegałby uwzględnieniu, gdyby - na podstawie wskazanych dokumentów - Sąd mógł stwierdzić, że nastąpiło uchybienie przepisom kodeksu wyborczego, skutkującym niewłaściwym ustaleniem wyników głosowania, jednakże z analizowanych dokumentów taki wniosek nie wynika. Z dokumentów tych wynika natomiast, że kwestia nieprawidłowości ustalenia wyników głosowania na kandydatów do Rady Miejskiej w S. w obwodzie nr (...) nie może dotyczyć okręgu nr (...), gdyż zarzucana niezgodność kart niewykorzystanych dotyczy okręgów nr (...). Ponadto wnioskodawca w proteście nie kwestionował prawidłowości ustalenia wyników głosowania w okręgu nr (...) wskazując na wyższą różnicę głosów między kandydatami niż różnica kart niewykorzystanych, a zatem protest dotyczy wyłącznie prawidłowości ustalenia wyników głosowania w okręgu nr (...), w związku z pozostałą po zakończeniu wyborów liczbą niewykorzystanych kart do głosowania w okręgach nr (...).

Jak wynika z protokołów ustalenia wyników głosowania, po sprawdzeniu przez komisję wyborczą liczby osób uprawnionych w danym okręgu do głosowania, którym wydano karty do głosowania, liczba ta jest równa liczbie kart wyjętych z urny po zakończeniu głosowania. Z powyższego wynika, iż nie mogło dojść sytuacji, iż wydano wyborcom karty do głosowania z innego okręgu wyborczego, gdyż w przeciwnym wypadku znalazłoby to odzwierciedlenie w protokołach (była by niezgodność). W przedmiotowej sprawie występuje niezgodność tylko co do ilości kart niewykorzystanych, która prawdopodobnie nastąpiła z innych przyczyn np. wskazywanej przez Komisję innej ilości kart otrzymanych przez Komisję z drukarni dla tych dwóch okręgów wyborczych. Wnoszący protest nie wykazał, by doszło do wadliwego wydania kart do głosowania dla wyborców z okręgu nr (...) z kandydatami do okręgu nr (...). Możliwość taka, jako jedna z przyczyn niezgodności w ilości kart niewykorzystanych w tych dwóch okręgach wyborczych, nie oznacza pewności, że taka nieprawidłowość miała miejsce. A okoliczność tę powinien udowodnić wnoszący protest. Tymczasem, ani organy wyborcze, ani Komisja Obwodowa ds. przeprowadzenia głosowania, ani żaden wyborca oraz mąż zaufania nie zgłosili takiej nieprawidłowości, gdyż z dokumentów wyborczych powoływanych przez skarżącego taki fakt nie wynika. Zgodnie z art. 52. § 1 kodeksu wyborczego „Przed przystąpieniem do głosowania wyborca okazuje obwodowej komisji wyborczej ds. przeprowadzenia głosowania w obwodzie dokument umożliwiający stwierdzenie jego tożsamości” § 2 Po wykonaniu czynności, o której mowa w § 1, wyborca otrzymuje od komisji kartę do głosowania właściwą dla przeprowadzanych wyborów, opatrzoną jej pieczęcią. Wyborca potwierdza otrzymanie karty do głosowania własnym podpisem w przeznaczony na to rubryce spisu wyborców. Skoro żaden wyborca nie zakwestionował wydanej mu karty jako niewłaściwej dla jego okręgu wyborczego, ani nie wynika o z dokumentów wyborczych należało stwierdzić, iż wnioskodawca nie zdołał udowodnić, że wskazywane przez niego uchybienie zaistniało i miało wpływ na prawidłowość ustalenia wyników głosowania i wynik wyborów do Rady Miejskiej S..

Stosownie do art. 415 kodeksu wyborczego w gminie liczącej do 20 000 mieszkańców o wyborze na radnego rozstrzyga liczba ważnie oddanych głosów na poszczególnych kandydatów, a nie ilość kart niewykorzystanych w głosowaniu, a wnioskodawca nie wykazał nieważności głosów oddanych na któregokolwiek z kandydatów.

Z powyższych względów protest podlegał oddaleniu.